

Čís. 2740.

Pojmu »skutečného násilného vztažení ruky« (§ 81 tr. zák.) odpovídá každý čin podniknutý s vynaložením tělesné síly a značící odpor, směřující přímo nebo nepřímo proti osobě chráněné ustanovením § 68 tr. zák.; nezáleží na formě fyzického násilí; spadá sem nejen odstrčení vrchnostenské osoby (policejního agenta), nýbrž i vytržení se jí z rukou, nikoliv však trpný odpor.

O »trpný odpor« jde jen tehdy, stěžuje-li pachatel výkon služby tím, že jejím provedení činí věcné překážky, nebo nechá volně působiti činitele, kteří (jako na př. váha vlastního těla) přirozeně nutí úřední orgán, by svou vlastní fyzickou sílu vynaložil, chce-li úřední výkon provést; jakmile však pachatel nechá působiti vlastní sílu s úmyslem přímo proti osobě úředního orgánu, nejde již o pouhý trpný odpor.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1927, Zm I 7/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 3. prosince 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 81 tr. zák.

Důvody:

Dovolávajíc se důvodů zmatečnosti čís. 9 a) a 10 § 281 tr. ř., v pravdě jen čís. 9 a), poněvadž se domáhá sprostění obžalovaného z obžaloby, uplatňuje zmateční stížnost, že ve smyslu §u 81 tr. zák. není násilným vztažením ruky, jestliže se někdo vymkne úřednímu orgánu, drží-li ho tento za ruku. Jest prý nutno zkoumati, zda toto vymknutí je vůbec s to způsobiti nějaké poranění. Násilné vztažení ruky nemusí prý míti sice za následek poranění, avšak předpokládá, že musí býti takové povahy, by bylo s to vynutiti nějaké úřední jednání. Stížnost je bezdůvodná. Předně dlužno jí připomenouti po stránce skutkové, že nalézací soud nezjišťuje toliko, že se obžalovaný policejnímu agentu Š-ovi z ruky vymknul, nýbrž že se mu z ruky vytrhl a to, jak obžalovaný sám doznává, takovou silou, že policejnímu agentu zůstal v ruce kus rukávu od kabátu obžalovaného. Dále dlužno vycházeti z toho, co obžalovaný sám dále doznává a co soud činí podkladem svého přesvědčení, že k vytrhnutí tomu došlo proto, poněvadž policejní agent Š. nechtěl pustiti obžalovaného, jenž žádal, by ho nedržel, že půjde sám na komisařství. Vychází-li se z těchto skutkových zjištění, shledal soud v násilném vytržení se z ruky vrchnostenské osoby právem násilné vztažení ruky ve smyslu §u 81 tr. zák. Zrušovací soud vyslovil již opětovně a odůvodnil, že pojmu »skutečného násilného vztažení ruky« odpovídá každý čin, podniknutý s vynaložením tělesné síly, a značící odpor, směřující přímo nebo nepřímo proti osobě, chráněné ustanovením §u 68 tr. zák. Stačí proto každý skutečný útok neb odpor, kterým má býti úřední úkon zmařen. Zákonný znak »skutečného násilného vztažení ruky« nelze bráti doslovně tak, že by se násilí to musilo státi přímo rukou, pokud se týče pozdvihnutím ruky a pod. Záleží jen

na tom, že bylo vynaloženo úsilí, mařící uplatňování vůle vrchnostenské osoby, a že bylo tohoto úsilí použito jako prostředku, by úřední výkon byl zmařen a že útok byl k tomu abstraktně způsobitelným. Nezáleží na formě, v jaké se fyzické násilí jeví, jen když se dotýká vrchnostenské osoby buď přímo nebo nepřímo. Nemůže býti podstatného rozdílu v tom, když někdo úřední osobu, ho držící, v úmyslu v §u 81 tr. zák. předpokládaném od sebe odstrčí, nebo se jí z ruky násilím vytrhne. Neboť v tom i onom případě bylo pachatelem vynaloženo aktivní násilí a v tom i onom případě dotklo se vrchnostenské osoby, ať již způsobem více nebo méně citelným. Je-li tudíž zjištěno, že policejní orgán držel zatčeného obžalovaného a nechtěl dopustiti, by sám šel na policejní komisařství a že se obžalovaný ve zjištěném úmyslu, zmařiti své předvedení na policejní strážnici, vytrhl úřednímu orgánu násilně z ruky, dlužno v tomto jednání spatřovati násilné vztažení ruky v onom smyslu. Neboť proti tělesné síle úředního orgánu, jíž k sobě poutal obžalovaného, vynaložil tento úsilí, by se z moci úředního orgánu vyprostil. Jen tak zvaný trpný odpor obžalovaného nespadal by ještě pod pojem skutečného násilného vztažení ruky. O takovém mohla by však býti řeč jen tehdy, kdyby byl obžalovaný stěžoval výkon služby tím, že by byl jejímu provedení činil překážky věcné, nebo nechal volně působiti činitele, kteří, jako na př. váha vlastního těla, přirozeně nutily úřední orgán, by svou vlastní fyzickou sílu vynaložil, chtěl-li úřední výkon provést. Jakmile však obžalovaný nechal působiti vlastní sílu s úmyslem přímo proti osobě úředního orgánu, nemůže býti již řeč o pouhém trpném odporu (viz sb. n. s. č. 382). V zákoně nelze dále shledati opory pro názor, že by násilné vztažení ruky musilo býti způsobitelným, přivoditi nějaké poranění. Žádáť zákon jen způsobilost útoku neb odporu v tom směru, by byl způsobitelným zmařiti neb vynutiti úřední výkon. Tvrzení stížnosti, že policejní agent Š. svíral obžalovanému ruku, neodpovídá zjištěním rozsudkovým, podle nichž obžalovanému ruku držel a arci nechtěl ho pustiti, by sám šel na policejní komisařství. Obžalovaný měl se podrobiti opatření úředního orgánu a neměl proti němu vystupovati způsobem, opodstatňujícím pojem násilného vztažení ruky ve smyslu §u 81 tr. zák.

Čís. 2741.

Ke skutkové podstatě zločinu rušení míru domovního podle druhé věty § 83 tr. zák. stačí, bylo-li násilí vykonáno na jediné osobě (na oprávněném nebo na někom z jeho lidí domácích); zločin může býti spáchán také neozbrojeným pachatelem »s více lidmi sebranými.«

»Lidmi domácími« jsou také ti, kdož jsou, třeba jen přechodně, pod ochranou osoby přímo oprávněné (majitele domu nebo držitele bytu), zejména i osoby, jimž oprávněný poskytl útočiště ve svém domě, do něhož se utekli před hrozícím jim nebezpečím; v subjektivním směru se předpokládá, že pachatel věděl nebo mohl důvodně předpokládati, že jde o některý z oněch případů.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1927, Zm I 14/27.)